

Expositus

Fama

Legatus de latere sibi pote cognoscere de causis contra excepitos quod per privilegium eximium a potestate episcoporum a humanis iustis. sed non a papa vel legato eius. Secundum de aliis legatis. Notandum hec de officio lega. quod translatione. A. in Glo. a eo. ti. e. i. dicit glo. quod legatus de latere quod ad hunc intelligi. siue fit cardinalis seu alius de latere domini pape missus. Non autem si fit legatus ratione loci seu dignitatis ut archiepiscopus cathedralis. de quo si in dicto. e. i. et filios ut a nota in suis. co. li. ii. t. v. q. dxxv. ad finem.

Moderata monitione eccl. si sunt excep- ta dicit singulis animis per ordinarios visi- tari. ut in de-attentates de stra- mo-

Xordismus vi. s. Catheismus
Expositus. Si patet vel alio eo scie- te vel ratum habere sicut vel prius. libertum vel dominum seruum infantem vel alio quem per dictorum languidum cuiuscumque eta- tis exposuerit vel si aliqui eorum alii multa impie negari contigerint. sicut hunc ipso a prima potestate liberatur est. a libeatur fit ingenuus a seru liber. Iste quod que nos su- scripuit non potest propter hoc in eorum personis ius aliquod vindicari. ex eo. c. viii. Autem de infantibus a tan. expo. b. Quid autem sit patronus libertus vel inge- nus. hunc est. Libertus. q. s.

Exrema vinctio. De eadem dicitur
Vinctio extrema.

Falsum. Quere. mendacio. De falsariis vero latrum. p. l. vide s. Excoica. iii. Ama. quis principale sit curandu de bona vita mihi loquitur. quoniam quod potest curare dicitur de bo- na fama. et ne proximi de eo scadat. sicut hoc. Et hec hunc multum plene. xij. q. iij. inter verba. A. a clari. xij. q. i. nolo. b. a. Scandalum. q. s. Fama quod restituenda sit ab eo quod aliquem infamauit. hunc est. Detractio. q. penitentia.

Familia. Quo per familias dicitur regere et corriger familiam suam. Et hoc. Et sic ipse tenet filius a familiis in educatio corporati sicut in disciplina monachorum. Vnde hunc non evanescit. si

Familia.

CXXvi.

delitatem namorem deserit a deteriori ins- fidelibus. quod licet non sint sub lege gratia. tamen suant id instinctu legis naturae. Unde ad Thimo. v. Si quis fuerit maxime do- mesticorum cura non habet fidem negavit. et est infideli deterior. v. xlviij. quod necesse est. a c. quod tamen libet. A. Ideo in suis. con- li- iiii. ti. xij. q. i. ubi etiam additum quod ex eo quod dicit apostolus. maxime domesti- corum. patet quod paternitas non solum tenet curam regimini habere circa do- mesticos. etiam filios. ut expositum Augustino. sed etiam circa omnes filios. per quod etiam servus qui de familia sunt. a quod hec cu- ra correctionis non solum debet esse verberu- rum. sed etiam exempli bonorum verborum. quod hec est species elemosinae. ut dicit Augustinus. Unde sicut ad elemosinam corporalem tenet quis tempore necessitatibus. et ad hanc. Si vero nec corrigitur debet eos abducere a se si probabili- ter credit per hoc eos corrigi. et sine hoc in malitia pertinaciter perseverare. ne sit patronus criminis. sicut patet in uxore fornicatoria quod si probabilitate cre- dit per hoc eos licenter peccare. per suam autem curam a per suum timorem videt eos a multis a se non ab omnibus malis se tempore ei non imputat pueritas filiorum. Unde et in dicto. quod necesse est. dicit Iheronimus. Justus non polluit ex vi- cione filiorum. Quod tunc fieri non erit quod sibi imputetur. b.

Quid si dominus facit suos iurare quod dicent ei si quoniam viderint. sciuerunt. vel au- dicent surripuisse aliquod de rebus suis. Et secundum Willm. Credo si in iudicio distin- guendum. quod si iste dominus probabiliter detur truculentus a ferre non tenet sciare. quod illicet sicut quod iuratum est. Si autem creditur a detur mafuetus a non nisi rationabiliter percessurus distinguere. quod si res tales sunt quod pertineant ad custo- diam illius qui iurauit sciari debet puta. si quis viderit suorum asportan- tem res que eius custodie commendate sunt potest prosequi res futiuas abs tenet damnum restituere. Si au- tem non tenetur ad custodiad illarum.

verum tunc si potest pbarē tenet reuelare. Si vero nō potest pbarē nō debet reuelare nisi talibz psonis que pnt pdesse a nō obesse. Et si alio mō tuāuit nō fuerit licitū iuram ētū nec obligatoriu. A. Iō in sū-cō-li-j-ti-ix-q-xxij Vbi etiā dicit̄ fīm Hug. q̄ si aliq̄s de testibz finodatibz sciat sol9 crīmē ah cui nō tenet denunciare epō ticeit iuauerit dicere crīmā que sciret nisi pos̄ pbarē a k̄ debet tacere ne sit pditor crīmīs. ij-q-j si peccauerit nisi hoc faciat secreto. tñ eps u' alius cui reuelat debet secrete corrīgere hmōi cī minosos. ar-xxij-q-v-hoc vide. B. Simile etiā habet s̄. correctio. ii-q̄ v a se- et sup̄ crīmē. q̄ii. Q̄ in ordinādo requirit q̄ bene presit familiie suebabes. f̄ ordinand⁹. q̄-xij.

Femina nō potest recipe caraeterē alicui⁹ ordinis clerical⁹ impediēte seru. nec etiā actu⁹ alicui⁹ ordinis exercere. xxij. dist. sacratas. A. Hoc fuit dictū ray. vt; in sū-cō-li-iii-ti-xxij-q-j-dicit vt ibi p; q̄ hoc nō pnt facere q̄ntumq̄ sint sancte religiose. B. nec predicāc̄ seu publice docere. di-xxij-mulier. xxij q.v.-mulier. A. Pnt tñ in caplis suis a claustris locis suas exhortari ad bonū docēre. sed nō in ectia a in publico. aut in fino fīm glo. Ray. a in dicta. q-j. B. Itē nō p̄t iudicare super causis spūalibz. A. nisi put pōnt s̄. abbatissa. q̄j. et. iii. circa excōicatō; a suspēsiōem. B. Sup tpalibz vbi est s̄. fuetudo p̄t eīd̄ arbi-dilecti.

Femīe q̄ntūc̄ do sacrate vestas pallas sacras aut vestes q̄bz dño miſtral̄ cōtingere nō debet u' incēſū circa altare deferre. di-xxij-sacratas. a de se-di-j-vestimenta. **F**feia quō a qn̄ possit eē testis. vide f̄. testis. j. q̄-iii. **F**feie nō pnt ad iudiciū trahi psonale in villa cā q̄ i iub n̄ exprimī sed nec religiose etiā sentiat vide f̄. iudiciū. q̄v-a-vj. A. q̄ in ap̄t muskieres ad iudiciū a se. B. a f̄. testis. j. q̄-iii. De clausura monialū et q̄ nō

litigēt nisi p̄ procuratores vide f̄. mos malis. De multis q̄ nō pnt femme et abbatisse. vide s̄. abbatissa. De ētū q̄ sclariū mulier h̄es. f̄. ornatū.

Ferie dicūf q̄si foerie eo q̄ prestant vacatō; ab h̄is q̄ in foro sc̄; iudicati agi s̄. fueturū Vel dicūf ferie q̄si festīue. A. Iō in sū-cō-li-j-ti-ix-q-j-fīm Ray. B.

Feriaq̄ qdā sūt tpance. qdā repētine qdā solēnes. Tpanee sūt q̄ danc p̄ fructibz colligēdis. et sūt duor̄ mē fū grā messiū a vīndemias. A. quoq̄ mēfū vn̄ est p̄ messibz. et alij p̄ vīndemias. vt in sū-cō-co-ti-q-j. vbi ec̄ notaſ q̄ in om̄i terra dānde sūt ferie p̄ messibz etiā nō crescit ibi anona. q̄ oēs cōiter grano indigēt a habēt n̄cē sibi p̄ alij tpe p̄uidere. S; p̄ vīndemias nō dabūt nisi vbi sūt vīne vī saltō vbi est cōis vīsus vīni. B. a fīm diūlas r̄gīōes dīi aut tardi⁹ īdīi⁹ et p̄eōnīzantur. ff-eo. p̄estides a de of. pro. con. si in aliquē. In h̄is nō potest fieri p̄cessus iudicallis nisi de assensu ptium. eīd̄ eo. questus in fi-

Repentie vero ferie sunt q̄s imp̄atiōi indicat. p̄t victoriā quā fēt u' q̄r̄ vīorem duxit vel ei fīl̄ natus est et hmōi. Et dicūf repente q̄r̄ repete seu subito indicant. Et nullus p̄est p̄incipes eas indicere pōt. C. de feria nullo. A. Iō in sū-cō-dcā-q-j. B. **F**erie vī solemnes seu festīue sunt quodā p̄cipue solēnitates sc̄; Matal dñi. sancti Stephani. sc̄; Jo. euangeliste. sanctoꝝ Imōcentū. sancti Siluestri. circūlationis epyphaniarū. et septe; dies dñiē passionis a resurrectionis cum septem sequētibz. rogationes etiā tribus dieibz. ascēsio dñi. penthecostes cum duob⁹ qui sequuntur. festiuitates om̄es virginis glo. A. sc̄; que erāt tpe. c. questus extē eo. vbi hoc ponuntur p̄ Grego-nōnū. B. nativitas Johannis baptiste. xij. ap̄loꝝ sancti Laurēti. dedicatōis. beati Michaelis. omnium sanctorum sancti Martini. ac diebz dñiāsa ille

festiuitates q̄s singuli ep̄i i suis dyp̄
occibz cui p̄plo a clero duxerint sole
m̄iter celebriadas A. q̄ viamis tm̄ cir
cimorantibz indicēde sunt nō grātē
om̄ibz ut in c. p̄nūciādu; - de q̄ s̄ n̄
forte illis q̄ ibidē p̄ illo tpe morarē
q̄ forēses a q̄cūq̄ bonas loci vbi se
reperiūt c̄fuetudines seruare dñt-di
vīj. q̄ cōtra-a di-xij. illa āt Et hoc in
telligit de sanctis auctē ecce Romane
canoni; atq̄ q̄ps nō p̄t p̄ se atiquē
sanctū canoni; are-ex-de reli-a vene
fanc-e-j-qd̄ a nota² in sū-cō-dicta q̄
ij. D. de ase-di-iij-p̄nūciāndū-a ext
eo-ɔq̄stus. Itē statuit Eusebi⁹ q̄ fe
stū inuentōis sancte crucis q̄nto nos
nas may solēnit̄ celebret-de ase-di
in-cuel. A. Itē etiā seruādū est de fe
sto exaltatōis fm glo. Rai-a in dcā
q̄-ij-qd̄ p̄t p̄cedere vbi tōe obtinet de
c̄fuetudine-als nō vīdef iure caueri
D. Itē festū de corpe xp̄i-ut in de-si
dñm de reli-et vene-sanctor̄. Et nota
hic q̄ int̄ p̄dictos dies sunt qdā q̄ fa
cto nō festans q̄ntū ad cessatōe; ab
opibz; sed vīcē abrogati p̄ trariā c̄
fuetudinē q̄ in eis bñt locū cum non
ita sint de p̄cepto dei. sicut est dñica
a maiores illa. Itē aut̄ dies sūt tres
dies rogationū Quidā etiā nō suāt
oēs septē dies passionis. a ec p̄ totā
octauā pasche. A. Hic p̄; q̄-vij-dies
dñica passionis p̄cipiūfm-c-ɔq̄st⁹
ex-co- nō solū ad vacatōe; fōu iudi
cālis: ut qdā voluerūt dicere: sed ec
ad cessatōe; ab opibz. līcet c̄fuetudo
fit in trariū. Datet ec hic q̄ dies do
minica a maiores illa sūt de p̄cepto
dei-de q̄ latīdūcū; est s̄-dñica dies. q̄
j. in additōe Itē q̄ c̄fuetudo nō excu
sat q̄ntū ad festa iuris simi a bñ q̄a
nulla c̄fuetudo v̄l etiā humana c̄sti
tutio p̄tralere ot̄ ius dñmū-vij-di
veritate a si c̄fuetudinē-a-xxv-q̄j
sunt qdā. Quo vō ad festa iuris po
situi exusat-sed deb̄ latīdū distingui
Aut c̄fuetudo est rōnabilitis introdu
cta forte ob aliquā rōnablem nātis
tate; tacentibz platis ecclesie-a exau

sat Rā rōnabilis c̄fuetudo vīm legē
babz d-j-c-c̄fuetudo. Si vō c̄fuetudo
nō fit rōnabilitis. q̄ n̄ est introducta
ex aliq̄ rōnabiliti cā sed poti⁹ ex auari
cavk deuotōnis tepiditate. p̄ ut cōi
ter solet cōtingere: p̄ se nō exusat-i
mo poti⁹ grauat-ext. de cōfue-c-fi. et
di-vij-c-mala. Et iō plati iūx posse
dñt conai talem c̄fuetudinē abolere
et si nō p̄nt ad peius cūtandū lauda
bile tacat iij-di-tēniq̄. a prelati ta
centibz nō celebrantes dicta festa ex
cusant dñmō nō fint p̄tinacis p̄fici
ipsa nō celebrādi etiā si a prelatis p̄
cipiē. sicut in sibi dicit Tho. erga so
lutōe; decimā sc̄a sc̄e. q-lxxvij.
ar. j. Et forte q̄ ad festa grātē p̄cep
ta reqrif autotas pape. vō est q̄
sc̄ata toleret contrariā c̄fuetudinē
Et nō vide sufficere taciturnitas ep̄i
cū nō habeat p̄tatem cōtra legem su
p̄ioris a p̄ consequēs nō possit tolle
re festa ab ecce grāti introducta. ni
fōte p̄pter taciturnitatē ep̄i. subdit
āt iusta ignorātia excusen⁹. Quo vō
ad festa p̄ticularia loci taciturnitatē
sufficē puto ep̄i p̄p̄ij. Predicis ec̄ fe
stis p̄cepit adde dedicatō; cuiuscūq̄
oratori⁹. ut in dicto c-p̄nūciāndū-de
ase-di-iij. Qd̄ puto intelligēbū q̄ntū
ad loca ipsi⁹ oratori⁹. D. Sūt etiā
festa alia p̄ c̄fuetudinē introducta
toti⁹ ecclēsie. sicut sc̄a sc̄olai-a forte
atia. A. Et iō sūt obseruāda cū cōfue
tudo fit tacita lex: a p̄ lege h̄ea² si rōa
bilis sit salutip̄ficat-di-j-c-c̄fuetu
do. Et eadē ratio est de c̄fuetudinibz
p̄ticularibus respectu p̄ticulari⁹; lo
cop-ar-dicti-c-p̄nūciāndū-ct. ff.
de reiendi-l. qua de tota. Vnde a fe
stū sancti Bartholomei fm diuersas
confuetudines diuersis diebus cele
bratur. extra de obser-iciu-constiū
D. De die dñico specialē a quid etiā
agendū in festis habes sup̄. Dñica
dies. et xij-vij-q̄; et se. / De festo ce
ptionis bt̄ Marie virginis dicēdū
fm Tho. in. iij. pte. q-xxvij-q̄ ti cet
Romana ecclēsia ipsum nō c̄lebret;

tolerat tamen consuetudinem aliquarum
ecclesiarum illud festum celebratum. Vnde
celebritas non est tota: reprobatur a
Sed neque hoc quod festum acceptum cele-
braatur intelligi quod in sua acceptione
fuerit sancta: sed quod tempore fuerit consec-
ta ignoratur: celebratur festum sanctifica-
tionis eius potius quam acceptum in die
acceptum ipsius.

De festuando festum transmitit consuetudo
tenenda est ex eo quod in annis. A. Ibi etiam dicitur
quod alicubi celebratur infra octauas per
theostes et alibi in dominica anno aduentum
B. Hodie tamen ex mandato Iohannis
pape. xxij. fit per viii uersalem ecclesiam.
Iste nota quod festa apostoli euangelistarum
et iiii. doctorum principalius. A. videlicet
Iheronimi Ambrosii Augustini
et Gregorii. ut in c. glossus de quod est. B.
Dicitur sub duplicitate officio per viii uerbas ec-
clesias solenniter celebrari. ex de rebus et
vene. san. glossus. li. vi. A. Alioquin hoc
intelligunt quod ad officium tantum. sed cognitio
videtur intelligendum quod ad omnia. Nam
de apostolis clarum est quod sunt praecpta ut simili-
quod ergo dicitur intelligere festis cui
angelistarum et praefatorum doctorum quod compa-
tur ibidem apostolis et de quibus in ter. dicti.
et fit sermo simul cum apostolis sub uno con-
textua constructu verborum. Nec est veri
simile quod soli per duplicitate officio fuisse
facta tam longa decretalis papae cuius
hoc per ponatur tam in rubricis breviariis
quam in decretis seu decretalibus. Iste quo in
dicto. c. glossus: iudicat ecclesia eos
inter omnes sanctos singulariter deere
honorari. Iste quo hoc dictio solenniter
quod ponitur in dicto. c. glossus: signat celebra-
torem omnimodam et vacatorem ab
opibus ut in c. crucis. de ose. di. iiii. ibi so-
lenniter celebrari mandamus. Et oes in-
telligunt in hoc significari omnimodam
celebratorem. Et quod in dicto. gloriosus
c. additum de officio dupli. fit ad augmentum
tum non ad diminutum; solennitatis. Et
ita cum super hoc pluries constitutissimum cum pue-
ctis doctoribus assurerunt dicta festa
euangelistarum et doctorum obseruanda fo-
ra quo ad omnimodam celebratorem si-

cuita apostoli. Sed forte alicubi consue-
tudo excusat fum distinctos posita est
et huiusmodi nota in additio. B.

IQuod debemus festum incipere. B. Quod
est ad feriatorem a vespera in vesperam
ex eo oes. A. et ose. di. iiii. pronuntian-
dum. Et fuit originale dictum scripture
ut per Leuit. xxij. B. Et intelligere ves-
peram. et sero. A. et Ab initia pte dici pre-
cedentes seu vigiliae. videlicet immediate
per xxij. horas usque ad ultimam pte di-
ei festi. quod a pot patere per id quod habet.
Gen. j. ubi dicitur. factum est vespera et ma-
ne dies vni. Et fum nico. de lyra. ibi
scriptura loquitur de die naturali quod est per
xxij. horas. Artificialis vero est quod
dum sol est super terram. cuius primam p-
tem videlicet mane ponitur tota die a p-
mam ptem noctis quae vocatur vespera
per tota nocte. Et dicit item nico. In
vespera complete dies artificialis. Igis
fum scripturam. et sancta ecclesiam festum
incipit immediate per occasum solis di-
ei precedentis usque ad occasum solis diei fe-
sti. B. Tunc festorum ieiuna finis iuxta eorum
quantitatem. diuisarum regionum consuetudines
sunt. sicut magnitudo ipsorum exi-
git per incipere a tardiori terminari. ex eo
quod in annis. A. Hoc dictum aliquando procedunt
ipm allegantes diminutio dicentes. quod
per consuetudinem potest minui festum. cum tunc
clare ostet quod loquitur non diminutio sed
augmentatio dicitur per incipere a tardiori
terminari. et non dicit tardior incipere per
terminari. Itaque consuetudo non potest mi-
nuere festum nisi est de illis quibus consue-
tudo derogare per fum modum dictum sus-
cipit. et huiusmodi nota in additio. Et potest
autem consuetudo festum augere preter
quod in dominica cuius solennitas non debet in
capite ante occasum solis diei sabati ne
videamus iudicare ut in ea. pronunti-
andum. de ose. di. iiii. Et ex predictis clara
re potest colligi. quod nulla consuetudo potest ex-
cusare laborantes in sabbato per occa-
sum solis. Et item est de laborantibus
in diebus precedentibus festa maiora
quam dominica. cum ut simili. patet in hoc frat-
stra ius diuinum. B.

A quibus abstinentia sit in festis
Re. Ut homines metu possint vacare di-
uini dñt abstinentia omni ope serui-
ti. non solu pccis sed etiam a mechaz-
mid agriculturam a hominibus nec mer-
catu fiat nec placitum nec aliquis ad pes-
nā iudicet vel ad mortem nec iuramenta
fiant nisi p pace. Hoc tñ scilicet abstinentia a
iuramentis est honestum sit non est neca-
riū. A Satis vide posse dici quod quod ad iu-
dicia iuramenta de quibus videlicet loquor.
i. extē eo sit perceptum in aliis vero cōficiū
ut magis abstineat in festis quod in a-
liis diebus hunc est quod maior necessitas vir-
geat. In eodem cōficiū etiam quod in festo iu-
ra non solu p pace sed etiam p alia necessi-
tate ut dicit glo. putat p fide. p obedi-
entia qd p fama. Et quod a predictis ab-
stinentia sit hoc. re. ose. di. in. rogato-
nes a extē eo. oes. xv. q. iiiij. c. i. n. et. iiiij.
Et nota quod hijs diebus processus iudiciorum
arbitrio tenet eccl. si fiat de sensu ptiū
misericordia necessitas riteat vel pietas suadeat
putat si certum est debilitum personarum. ex co-
nqstus. A Et ibi glo. dat exemplum necessi-
tatis dicens. Si certum res tēpe pictura ut
ibi res celebritatem desiderat. Hoc. Et mī
tominus diebus quod hijs diebus facere alii
quod quod de se est pccatum quod magis peccat
in festo quod in aliis diebus. A Vnde a summa
Sylolaū de lyra Exo. xx. Qui omittit
adulterium vel alios pccata mortale in
festo facit contra duo pccata a contra il-
lud quod votat quod agita contra perceptum
de sanctificatō festi. Vnde cum circūstan-
tia pccati quod trahit in alia specie fit unde ne-
cessitate festiōis necesse est haec circū-
stantia tēpe cōsideri de quod latitudinem ē
est. Confessio. iiij. q. v. in additōe. Petrus
autem veniale non rupit festū summo Tho-
m. ii. q. cxvij. ar. iiiij. Rerum minora a
predicto veniali debemus diligenter caue omni
tēpe pccati in festo aliter disponimur
discrimini Eccl. xix. Qui spnit modi
ca paulus decidet. Ad dūtendum quod quod in
majoribus solēmitatibus nullo modo licet
piscari. In dominis vero diebus vel inferio-
ribus esse non licet nisi riteat cācum cōlicen-
tia a tunc fiat portio paupibz ex de se

rūs. cōficiū; Et sic colligitur ubi cōficiū iu-
sta cā cogit operari in festis si potest fieri
dī; platis peti līma quod ipi habet iudicatō
si est iusta cā. ex de officiis. de lege. de causis
Et de lucro paupibz portio dī; fieri. Et
quod dictum est in pescatōe maxime quod ibi
hōies magis occupant currēdo vel ali-
ud faciendo. a fit magis i publico quod
piscatio. Itē quod omne opus seruile pbi-
bet in festo. Lut. xxij. a. s. q. vi. Et sic
est regula prohibitiua. Vnde omne id in
telligit prohibitiū quod non est spātē cōficiū
sum. ut si in de. exiū. de verbo. signi.
Itē venatio fortissimā inhibet quod etiam omni
tēpe videlicet prohibita. lxxvij. di. quod vena-
toribz. a. c. qd venatori. a. c. vidēt. a. c.
Esau. a. c. qd p̄dest. a. c. an putatis.
Ad cuius intelligētiā glo. in dīcō. c. qui
venatoribz sup̄ vīto venatoribz dicit
Nota quod est venatio op̄ficiua. a. tecē
licita s. di. vj. c. vlt. j. q. hijs ita vbi
Si Cepit Rēbroth esse robustā vena
tor corā dñno. i. hōim op̄fessor et extinc-
tor. De hōc Gen. x. Seq̄. Quedam
arenaria. quedā saltuosa. Arenaria
est cū qd pugnat in arena cū bestia
dentata a ad hōc locat opas suas. Et
hōc quod exercet peccat mortali. a. qd cam
aspiciat. a. qd ea; exercet est infamis nō
grā viriū expiendarū. ff. de pos. l. i. q.
Itē senatus. De hac loquitur hoc cōtra
duo sequētia. a. iiiij. q. vñ. q. tria. Sal-
tuosa est quod fit in siluis a saltibz a tecē
licita est. tñ ē illicita ex tēpe. ut in qd
dīgehā a in diebus ieiuniorū infra eo-
an putatis. Itē ex persona quod derico nō
est licita etiam si paup̄ sit summa qsdā. pp
iiiij. di. qd rūndā quod potest aliquid querere.
Rūna talis faciat cōstatas. a. calatos a re-
tia de ose. di. v. nunq. Layco licita ē
ob necessitatē pellibus a carnis. nō
ob voluptatē. a. tecē de ea que cum
damore fit. Ponere autē laqueū vel
rete sine strepitū damore a carnis
licet etiam dericis. cum etiam mona-
chi licet terere linum pro capiēdis
piscibz. de ose. dist. v. nunq. De saltu-
osa loquitur infra. Eodem Esau. a. duo

sequitiae. e. hec glo. Qd glo. dicit nul-
ti licere venari in diebz ieiunior. sub
audiendū ergo multomin⁹ festoz in
qbz forti⁹ cōuenit ab opibz scutilibz
abstineri. cū mercata a silla nō p̄bi-
beāf in ieiunijs q̄ tñ inhibenf in festo
vt̄. q̄. vi. Itē nō videf lictū sonaē k̄
cātare in festo nisi honeste a cū rōna
bili cā. al̄ etiā omni tpe videf p̄bibi
tū Vñ in. c. donare. lxxvij. dist. dicit
glo. Quid de citharistis a aliis q̄ su-
is vtūf instrumētis nūqđ est lictuz
audire ul̄ tāgere ea ul̄ talibz psomis
aliqd dare. Et qđe ad voluntatez vel
luxuriā nō. qz deū mouibz stimulat q̄
vocibz p̄lm delectat xciij. di. in sancta
S; ad laudē dei bñ l̄ ob altā iustā cāz
puta recreatōis. qz debilē k̄ firm⁹. D

¶ Quid agēdū aut qđ liceat in festo
P̄e. debz q̄s intēdere magis ſinis et
p̄mis psalmis a cantas ſpūalibz. de
oſe. di. iij. ieiunia. A. In bñs ḡphen-
dīk a orō. qz orō omni tpe ſalutē nos-
tre est n̄cāria. Lu. xvij. Oportet p̄
orarea nūqđ deficere. iō est de p̄cepto
p̄cipue in festo Vñ in ſū. cō. li. iij. ti-
xxxvij. q. cxix. notaſ ſm theologos
qz orō est de n̄cāitate p̄cepti ſic a qz
cūq̄ aliud ad ſalutē n̄cāriū a dicit
ſtineri ſb p̄cepto de ſanctificatiōe ſab-
bati. Vñ a p̄cipit q̄ in festo missa in
tegra ſaltē vſq̄ ad bñdictōe; ſacdotē
indufue audiat. de oſe. di. i. ōes fide-
les. a. c. missas. D. Itē p̄dicatōibz
virtutibz a regularibz disciplinis. ex
devi. a. ho. de. cū. decorē. ex de ſta. mo-
cū ad mōſteriū. q̄. iij. Licet etiā docere
talia verbo ul̄ ſcripto in festo. Nā a
in ſabbato circūatio ſiebat a ſacſicia
A. Ide; in ſū. cō. li. i. ti. xij. q. vij. ſm
ray. Et ſic inf cetera debem⁹ attēdere
p̄dicatōi a ſb ſm indigētā omni tpe
intelligo eſſe de p̄cepto p̄ſertit; in
festo. qz vt p̄xime patuit omne illud
est de p̄cepto qđ est n̄cāriū ad ſatu-
tē aīc et pat; qz p̄dicatio verbi dei est
ita n̄cāria ad ſalutē aīc ſicut corporibz
ad ſalutē corporis. Nā dbz aīc est
verbū dei. Deutro. vij. a. Mat̄. iiij.

Prop̄ qđ periculū p̄bitōis iminet
nō ſolū nō audiētiſed etiā ex negli-
gētiā verbū ſi auditū in memoria n̄
retinēti. vt p; p Greg. omel. viij. vbi
dicit Verba dei q̄ aure p̄cipitis mēte
retinet. Cib⁹ em̄ mētis eſt ſermo dei
a q̄i dbz accept⁹ ſtomacho languēte
reñaf q̄ndo audit⁹ ſermo in vētre me-
morie nō tenet. Sed qſq̄ ſalimēta n̄
retinet hui⁹ p̄fecto vita desperat. Et
ne ergo mortis piculū ſormidate ſi
cib⁹ ſancte exhortatōis nō accipitis
firerba vite. ſalimēta iuſtice in me-
moria nō tenetis. hec ibi Sic ergo au-
dientia verbi dei eſt ſaluti n̄cāria et
dñt de p̄cepto Vñ in dicto. c. ōes. 8
oſe. di. i. 8. q̄ ōes fidēles q̄ cōueniūt
dñt ſuēmē in faciſ ſolēnitatiibus
ad ecclēſiam audiant ſcriptuās apo-
ſtolorū et euangeliū. Pro quibz ſcrip-
tuās vidēt intelligenda p̄cipue ipa-
ſicatio p̄ quaꝝ exponunt p̄plo ipſe
ſcripture Vnde a ſtatū in. c. ſacerdote
quod immediate ſequit post dictū
c. omnes dicſ. Sacerdote verbum in
ecclēſia faciēt qui egreditus de oras-
to no ſuerit excommunicat. Et ex bñ vi-
de innuere q̄ hoc ſit mortale. cum ex-
coicatio nō irrogat niſi p̄ culpa mor-
tali. xj. q. iij. nemo epifcopor. Item
de oſe. di. i. qui die. dicitur. Qui die
ſolemmi omiſſo ecclēſie cōuentu ad
ſpectacula vadit excommunicat. Claret aut̄
qz omittit cōuent⁹ ecclēſie quando
ad missam a ad p̄dicatōnem ad q̄s
omnes dñt cōuenire non vēniūt. D.
Sed vt poſuit Tho. iij. iij. q. cxij. nō p̄
hibet q̄s facere opa q̄ p̄tinēt ad pui-
dētiā n̄cārioz tam ſibi q̄ p̄ximis ſic
ſeruādo pſona; t̄res ſeu q8cūq̄ alib
damnuū vitādo. A. Nō tamē cōficiat
in cēſſatione luci. al̄ licet mercari.
qđ verum non eſt extra eo. c. i. ſee
cum omissione ſimorum quibus pri-
cipaliter intendūt eſt vt ſtatū pre-
oñiū eſt. D. Mat̄. xij. Quis exrob-
homo qui habuerit vñā ouēma cē-
derit ſabbato in foueam nomē tene-
bita leuabit eā. Imo etiā licet pro-

necessitate bellare. Vñ et machabi
in sabbato pugnantes excusant. pxiij.
q. viij. si nulla. A. Mach⁹ ex de re iu-
q⁹ nō est de q̄ tēf. j. Mach⁹. ij. De q̄
eē vide s. Bellū. j. q. fi. B. Itē fm Wil.
Si iacōtib⁹ segetib⁹ i agro. aut fenis
i p̄to immineat tēpestas p̄nt inde re-
moueti. A. Si dubiteſ a timeſ q̄ di-
cte res corrupant v̄l multū dēteriorē
tur fm eū. Wil. ut in sū. cō. li. j. ti. xij.
q. ix. B. Itē nō credūk peccare mōltē
carnifices a p̄mēne q̄ p̄epant v̄ictua-
lia ut seq̄nti die vendāt si p̄u⁹ nō po-
terāt a mode prepare aut p̄epata b̄-
uaē. A. Itē in dicta. q. ix. fm eū. Wil.
Et p̄t dici q̄ loc⁹r⁹ est si cibaria ſe-
nctaia p̄ die festo aut p̄ die ſeq̄nti in
q̄ nō poterāt a gruo tpe p̄epari. als
nō licet. cū ſit op̄ ſeruile Leuit. pxiij.
B. Sed q̄d de h̄is q̄ appellunt a dñis
ut openk in festis. R. fm Wil. Si iu-
ſto metu induciſ b̄ ſadūt vidēt ppter
nēcitatē excusari als nō tenēt obes-
dire niſi in hētis a honestis. A. Item
in ſum. cō. dicta. q. ix. B.

¶ Quid de h̄is q̄ debētes dñis vētu-
rā bladoꝝ affēt in diebz festiuis. R. fm
Wil. Nō excusāt mihi alia nēcitas
eos ad b̄ ſpellat Vectores tñ merciū
a alimentoꝝ aut pſonap ad loca re-
mota cū alr nō poſſint ſine ḡni inco-
modo credo excusari. a ſit de viatoib⁹
a cursorib⁹. A. Itē in dicta. q. ix. B.

¶ Ut in festis ticeat ſcribere R. fm
Wil. Nō ticeſ ſcribere in aliq grandi-
ut de q̄terno in q̄ternū. ſed ſcolarib⁹
lectōes ſuas notare a sermones a in-
lectōib⁹ libros corrīgere. Nō at ticeſ
area p̄dicta locare opas ſuas a p̄ p̄-
cio facere. A v̄l etiā ſducere ad b̄ ope-
ras alienas fm Wil. ut in dicta. q. ix.
B. ſed tñ ſpūalia a ſine p̄cio.

¶ Quid de barbariis a minitorib⁹
et ferratorib⁹ egrū. R. fm Wil. Si in
festis hoc ſadūt principiaſ ppter nēci-
tate eoz q̄bus ſeruūt credo q̄ p̄nt ex-
cuſai. Sec⁹ ſi p̄p cupiditatē luci. ſed
a illi q̄ de talib⁹ reqrūt eos excusant
ſi alr nō poterāt ſibi cōmode p̄uidere

alioqñ nō excusant. A. Itē in ſi. cō-
dicta. q. ix. ſed q̄ ad barbitōſores n̄
vīdo q̄ cā occurere rōbitis a excusa-
bitis poſſit coiter: quare nequeāt p̄
festū differti. B

¶ Sed q̄d de molēdinis. R. fm Wil.
In molēdinis ad ventū l̄ ad aquā
q̄ abſq̄ magna opa homiſ exercenſ
credo ſeruādā ſuetudinē regionis n̄
phibitā a prelatiſ Molēdina vō cū
iumentis dñt q̄ eſere. Nā a iumenta
vacare iuſſa ſit ſabbato Exo. xx. A.
Certe idē vidēt de q̄dīcī molēdino.
Nā ticeſ aliq nō req̄rant magnū la-
borē ſuo: reqrūt tñ iuge miſteriū
et occupationē. et ſic ſimū cultū a de-
uotionē impediūt. a cū regula ſit p̄-
hibitua. a hoc nō ropiak p̄missū cō-
stat ex ſupradictis nō licere: mihi rati-
onabilis arceat nēcitas. B

¶ Quid de eūtibus ad mercata que
ſiunt in festis R. fm Wil. Si aliquis
hoc faciat nō confuetudinare: ſed p̄
ſua nēcitate. nō credo q̄ pecet moi-
taliter. Secus ſi confuetudinare ſeu
lucādi cupiditatē a maxime ſtēhe-
do ſe a ſimis aut etiā ſi hmōi merca-
ta phibita ſint a platiſ illi⁹ loci ſue
foriſan expōdicata. A. q̄ caſu etiā ſi ali-
q̄ de aliena dyocoſi veniret incederēt
in excommunicatiōne ratōne delicii fm
eū. Wil. ut in ſum. cō. li. j. ti. xij. q. xij.
B. Mercata tñ q̄ ex q̄dam nēcitate ſi
unt de vītualib⁹ a nēcariis ad diem
aliq̄ nō credo illidta eē. dū tamē p̄p-
ter hoc non ſubtrahant ſe a ſino of-
ficio. A. Item in dicta. q. xij. Et hoc
poſt intelligi verū p̄ q̄idianis nē-
cēſtitib⁹ occurreſib⁹ q̄b⁹ nō poſt
alr prouideri. ut ſunt tabernev̄l ho-
ſpitiap viatoib⁹ a p̄ pegriniſ neceſ-
ſario ambulātib⁹ a vel etiā incolis
aliter neceſſaria nō habētib⁹ quia
non haſent nec alijs tēporib⁹ poſſut
ſibi putdere et ſemp quādo hec agūt
nō ppter cupiditatē ſed ppter neceſſi-
tatem egentū ſiāt. a de luco paupe-
ribus poſtio detur. extra de feris ca-
licet. et ſ. q. xij. B

¶ Quid de illis q̄ diebus festiuis p̄ elemosina tñ arat agros paupum ul̄ faciunt ope coꝝ. Rxº. fm Wil. ¶ Credo q̄ dñcis dieb⁹. aut maioib⁹ solemnitib⁹ liceat. A. glo. in. c. lic⁹. ex eo. dicit q̄ maiores solēnitates sunt natiuitas dñi. epiphania. resurrectio dñi. a ascensio. a penthecostes. Sed glo. R. ap. vt pt; in sū. cō. eo. ti. q. x̄. locat solēnitates maiores festa xp̄i a bte virginis. a precipue diez. dñce passionis. a aploꝝ petri a pauli. Sed hoc glo. q̄ntum ad festa b̄fissime virgines a petri a pauli: pt intelligi nō q̄ fint de iure dñi. sed q̄ in eis min⁹ licat opari. H. De minorib⁹ at festa sicut infra a an octauas pasche a cō similib⁹. credo q̄ liceat seq̄. suetudieꝝ regiom̄. Ad h̄ aut q̄ liceat fiant: o; q̄ ppter ista nō subtrahat se a dñmis a q̄ talia nō faciant ppter affectem carnalē aut spe remuneratōis h̄. ppter dñi a paupertas ilib⁹ hoc c̄ exigere visus. A. Itē in sū. cō. dicta. q. x̄. vbi addit fm eūdē Wil. q̄ oportet etiā q̄ ista suetudo scient tolerab̄ ep̄o et si dubitaf vt p̄ ep̄s talia sciat a fustineat: recurrere v; sacdos loci ad ep̄; vt sup̄ h̄ certificef ab eo. q̄ puto in telligendū q̄ndo dubitaf vt p̄ suetudo sit legitime p̄scripta. Al̄ suetudo circa hm̄i festa satis p̄ se excusat. vt p̄ supra. q̄. ii. ver. et nota. H.

¶ An liceat opati circa edificatō; eccl̄eſiaꝝ et hm̄i. A. videl; locoꝝ sacrorū a ad op̄ ministroy paupum ecce vt in sum. cō. dicta. q. x̄. H. Rxº. fm Wil. Credo q̄ liceat. precipue ad op̄ ministroy paupum q̄ nō habet reditus sibi suffidentes. ita tñ q̄ hm̄i labor nō sit vsq; ad ultimā fatigatio nē vel ne ppter hoc dimittat missa a huiusmodi dñma. A. quia nō debz dimitti missa que est obligatōis a id ad q̄s q̄s teneꝝ. ppter id ad q̄s n̄ teneꝝ h̄; euđil. a i dicta. q. x̄. Vbi ec̄ dic̄ q̄ hoc casu istud opati pt fieri ec̄ in p̄cipuis festiuitatibus si nō sit p̄hisbitū ul̄. suci. dñm loca ſiuum. H.

¶ Ut p̄ celebratō; dñm in festis audita missa liceat operari. Rxº. fm Wil. ¶ Nō lic⁹. nō tñ ppter q̄ lib⁹ mos dicū op̄ peccat mortali vt si in vinea vt in agro purget q̄s alioꝝ modicū q̄s restabat per incuria aut reparat fracturā in ſepe et hm̄i. A. Q̄ntū tñ laboris aut opis poſſit q̄s fine p̄tō facere in festo nō eſt determinatū. sed ad arbitriū boni viri recurredū ē fm eūdē Wil. vt in sum. cō. eo. ti. q. x̄. Sile etiā dicit q̄ q̄ndo occurrit rōnabilis necessitas recurrendū eſt p̄ dispensatione ad ep̄m si ḡmode pt adiri Al̄ putat q̄ sufficiat dispensatio ppter ſaēdo tis discreti tñ a q̄ tāta poſſit ēē nētias: a tā nota:ia q̄ autoritate ppter ſaēdo poſſet quis talia facere. Et hoc notatur in sum. cō. eo. ti. q. x̄. vñ. H. De h̄is qui in festis faciūt ſertaa hm̄i vana. vide ſegociatio. q̄. viii. Et de chōreis ſ. Chōrea. q̄. ii. De die dñi ea ſ. Dominica dies.

Feudū eſt concessio rei immobiliſ facta p̄ homagio eſt de ſimo. cō. ex diligēti. A. Hec fuit diffi mitio goſ. cui in effectu accordat diffi mitio Hos. vt; in ſū. cō. ti. i. ti. p̄. q. lvj. vbi ec̄ p̄; q̄ ppter ſeruāt ap̄ ſe cedētō. a vſuſtud⁹ trāfit in feuda riū ſeu in accipientē a in heredes maſculos a feminas ſi ſe noīati dictū fuerit ad hoc vt ipſe ſeu heredes eiđo mino ſeruāt ad determinatū ſeruū ſue ad indeterminatū. H. Et aliud qđe eſt patnū ſc; q̄s a patre ul̄ a q̄s cūq; de ſupiorib⁹ eſt acquisitū. Aliis maternū ſc; q̄ p̄ feminā eſt acquisitum Itē feudoy aliud eſt ſditionale ſc; quod datur ad certum ſeruū ſeu ſditionē. A. Et ſi negauerit vassallus cōditōnem feudi ip̄m amitte re debet. vt in ſum. cō. eo. tit. q. x̄. vbi hoc om̄ia fm Hos. ſi notant. H. Aliud eſt non conditōnale Itē q̄ ſam eſt perpetuū ſc; quod trāfit ad

heredes: quod dā non. Et sciendū est q̄ sunt quedā incorpatoria q̄ qn̄q̄ dā loco feudi ut guardia a castaldia. A. Et ista n̄ hñt p̄pia naturā feudi s̄m Hosti. vt in dicta. q. lxx. B.

Res immobilē ecclē de nouo nō p̄t dari in feudi. s̄lāa plati h̄ iurāt. S̄ res q̄ erāt p̄i⁹ feudales p̄it iterū in feudi. puta. si vasall⁹ p̄pter aliquā cām perdat feudi uſ morat. poterit prelatus c̄cedere filio eius & alteri ex de feudis. ex pte. :-

Quō acq̄rif feudi s̄x. s̄m hosti. Quadruplē. Primo mō p̄ inuestitu rā. puta cū aliq̄s trahat aliqui posses sionē rei immobilis corpali uſ cum basta. v̄l cuž baculo. aut aliq̄ tali a dño q̄ dicat se p̄pter hoc inuestitū. Sedō acq̄rif p̄ id q̄s loco inuestiture h̄t. vt cū dñs dicat alicui. Vade in possessiōz illi⁹ fundia teneas p̄ feudo. Tercō ac q̄rif p̄scriptōe. vt si. p̄p. āmis tenuit feudi a dño seruuit licet inuestitus nō fuerit. Q̄rto acq̄rif p̄ successionēz nō q̄dē ex testō. sed poti⁹ ab intestazō s̄ ec em̄valet aliq̄ ordinatio defū eti in feudo facta. Natura autē h̄mōi successionis talis est q̄ ascēdētes nō succedant in feudo. puta. pater filio. Descēdētes sic. & p̄ q̄dē fili⁹ patri et nō filia. Itē nepos ex filio a nō ne p̄tis. et sic usq̄ in infinitū. Postea v̄o succedunt collaterales. Sed isti de cōfue tudine imperij nō succedunt. sed solus fili⁹ q̄ deficiēte reuertit feodium ad impatorēa confert cui vult. A. Itē in sū. cō. eodem. ti. q. lxxx. B.

Sed nunq̄d filia succedit in feudi. s̄x. s̄m h̄ Hosti. s̄lon nisi de pacto. & q̄libz cōditōe feudi uſ nisi filia p̄ morte patris redemerit feudi a dño aut dño inuestierit eaz. de bñficio patris p̄pter patris amore vt in cōstitutōne. Frēderic. quemadmodū feudi ad fi liā p̄tinet. c. i. A. Itē in sū. cō. eō. ti. q. lxi. Vbi etiā idē q̄ diaf de om̄i ple ex feminēo seru defēdente a q̄ si feu di sit feminēū tūc s̄m quodā succedit filia patrī a matrī in feudo. B.

Sed p̄ quē p̄t fieri inuestitura feudi. s̄x. s̄m hosti. fieri potest tā a fe mina q̄ a masculo etiā minore. p̄p. āmis si feudi sit v̄et. Si vero sit nouū nō p̄t a minore fieri nisi sit pubes. a iurauerit nō c̄trauenē. Inuestiri at p̄t q̄libz etiā seru⁹ nisi dñs ignoraz uerit cū seru⁹. P̄t etiā q̄s inuestitū inuestiri tā p̄ se q̄ p̄ alii. vt p̄ p̄curā torē. A. Itē in sū. cō. eō. ti. q. lxxii. B.

An feudatari⁹ h̄eat p̄stare iuramē tu; a q̄le. s̄x. s̄m hosti. In om̄i feudo statū facta inuestitura req̄rif iuramē tū fidelitatis. nisi ex pacto remissū fit A. Itē in sū. cō. eō. ti. q. lxx. B. Et h̄eat fieri hijs verbis a libibz. Ego talis iu ro ad sacra dei euāgelia q̄ ab hinc et antea ero fideli⁹ tali sicut v̄. cēvasal lus dño. nec id q̄s m̄ sub nomine fidelitatis. miserit pandā alij ad eō de trimētū me sc̄ite. Et h̄ sufficit. Et no ta q̄ vasall⁹ obligat dño s̄m q̄ auē tū est a s̄m q̄ feudi natura et cā regi om̄is ip̄i⁹ uſ vicinaz cōfuetudo req̄rit q̄bz deficiētibz poterit v̄ti iure scripto A. Itē in sū. cō. li. j. ti. p. v. q. lxxv. B. Cōiter at obligat vasall⁹ dño in pli bz. Primo ne sit ei in aliq̄ dānu; de corpe suo. sed vitabilita ip̄ediet. Sedō ne id q̄s dño facē intēdita facile p̄t si eri reddat ei diffidē & impossibile. s̄ latont 3. p̄ curādo. Tercō me r̄uelet se cōtū suū alicui. marie q̄ possit obesse silt nec illa p̄ q̄ min⁹ tut⁹ fieret. Q̄rto ne sit c̄tra cōiusticiā uſ honestatē. s̄ impedīēdo. de honestatō filiā & vxore maculādo c̄i famā victo. facto & c̄sen su. A. Et tacito. vt dissimulat audie do v̄ba infamie 3. dñm. Facto v̄o vt p̄ libellū famosū. vt in sū. cō. eō. ti. q. lxiij. vbi h̄ec oia notā. B. Quarto ne aliq̄s dānu in tp̄alibz ei faciat. v̄l v̄tilitatēm impediat. Sexto vt fideli ter ei prebeat consiliū quo ad v̄erbū. a auxiliū sc̄z & rebus a persona sua. Probanf hec in libro feudorū. de for ma fidelitatis. c. i. et. p̄p. q. v. de for ma. extra de iureiurā. ego Itēm licet vasall⁹ nō debeat esse p̄ alij s̄t dñz

siū. ex. de postu. c. si. tñ pro se a suis
 homibz p̄t petere a defendere ius suū
 ar. ex. de iure iurā. petitio. A. Idem in
 fū. cō. dicta. q. lxiij. Vbi etiā addi² q̄
 idē Hosti. ponit alia formā iuramenti
 fidelitatis vice. ego Titi uero sup̄ sā
 eta dei euā getia q̄ ab hac hora in an
 tea v̄sq̄ ad ultimu; dīe vite mee ero
 fidelis tibi Gayo dño meo & tra oēm
 hominē. excepto imperatore v̄l rege.
 Vasall⁹ em̄ & tra oēm hominē debz do
 minū iuuare etiā & tra frēma filiū in
 cā iusta. nisi & tra aliū dñm atiqrē
 Vñ et in fac̄o illū exc̄pe debz. Et nos
 tādū q̄ in pdic̄is om̄ibz dñs debz fi
 deli suovice reddere. ut. vñ. q. 82. A
 b dare hēc in c. de forma. xxij. q. v. B
TQuibz ex cauſ amittit feudū. Bz
 fm Host. Primo qdē amittit² si vasal
 bus fuerit cleric⁹ v̄l religiosus. q̄ n̄
 tles succedūt in feudo. xij. q. viij. q.
 j. Sed amittit si heres vasalli stretit
 p̄ amūa dīe qnō petuerit a dñ in
 uestiturā feudi. silt a si ip̄e vasall⁹ p̄
 morte dñm nō petuerit ab heredibz dñm
 ut in libro feudor. in qbz cauſ feudū
 amittit. c. j. Et hoc v̄q̄ nisi ip̄e va
 fall⁹ fuerit minor annis. xij. q̄ tal
 nō cogit fidelitatem facere. Itē nisi sit
 miles. q̄ b; tñmino amūa mense
 Itē nisi iusta cā imp̄derit. ut in li
 feudorum. de phibita feudi alie. p̄ lo
 thariū. qm̄ int̄ dñm. Et intelligit iu
 sta cā ut p̄ morte; v̄l capitales mis
 midias v̄l alia iusta absentia. Ter
 cio amittit cū vasall⁹ trib⁹ vicibz co
 rā paribz a hmōi req̄situs fidelitatē
 iurare noluerit. quis dñs patius fit
 facere uestiturā. Quarto si vasall⁹ in
 feudauerit feudum alia lege q̄ ea
 quā ip̄e b; v̄l in talē vasall⁹ q̄ feu
 dū seruare nō p̄t. Quidam si vasall⁹ in
 terfecit suū p̄p̄tū germanū l̄ germa
 ni filiū v̄l aliqd cōmiserit q̄ patidij
 noīe & tineat ad b; ut totā hereditatē
 habeat. De patidis h̄s. Patrida.
 Sexto si vasall⁹ dimittit dñm suū in
 prelio nō mortuū nec ad mortē vul
 neratū. Similiter p̄pter alias multas in

grātitudines q̄ enumerant in li. feu
 dor. quibz modis feudū amittit c. i.
 et. j. Septimo si vasall⁹ scientē nega
 uerit feudū v̄l p̄tem aut cōditō; ei⁹.
 Sec̄o si ignoranter. q̄ si vasall⁹ n̄ vult
 ostendere de parte feudi p̄sumet q̄ totū
 teneat in feudū. Octauo si vasallus
 feudū alienauerit a si qdē p̄ pte alie
 nauerit illaz; p̄te amittit a libere ad
 dñm reuertof. nulla p̄scriptōne ob
 stante. Nec p̄derit vasallo si p̄factā
 alienatō em recuperauerit feudum ip̄
 sum n̄ ignoranter alienasset. Nono
 si vasall⁹ dñm accusauit. aut si testi
 moniū & tra ip̄fū in cā nō tñm criminā
 tis sed etiā cuius tulerit. hic; quidā di
 rectā q̄ in ciuiti potest. Decimo si va
 sal⁹ wcat⁹ a dño q̄ secū vadat in ex
 pediōe publica: putawcat⁹ ab im
 patore ut secū veniat romā p̄ suscipi
 enda corona a hmōi nō venerit nec
 aliū p̄ se dño suo acceptū misserit. v̄l
 ei stipendia militie nō dederit. Allo
 om̄ia notaſ etiā in sum. cō. li. j. tit.
 xv. q. lxiij. B. Et quidē qn̄ p̄pter fide
 litatē nō seruata amittit² feudum nō
 intelligiſ ipſo iure: sed per finiam. Si
 b; alienatum fuerit ipſo iure p̄ditur
 ut. Immo. dicit. Hec om̄ia host. pbat
 in sum. tit. de feudis. A. Ille ostien. q̄
 ad hūc casū videtur simpliciter dicere
 q̄ amissio feudi fit p̄ finiam. sed In
 no. dicit q̄ in casu alienationis fit ip
 so iure. ut nō f. in fū. cō. e. t. q. lxi. B
TQuando dominus amittit ius q̄
 in feudo habet. Bz fm Hostiē. Sicut
 vasallus amittit feudum p̄pter cul
 pam. ita dñs p̄rietatem feudi. ut in
 li. feudorum. si de feudo controueria
 fuerit ca. dño amittente. Dñs enī va
 sallo debet vicem rep̄dere. ut in lib
 feudorum. de forma fidelitatis cap. i.
 in fū. a si non rep̄derit. merito cens
 setur maleficus. A. als maleficus et
 tendit ad idem. sed clariss. B. ut est
 ille qui cōtra vasallum deprehensus
 fuerit perfidus. xij. quest. v. de for
 ma. xv. dist. esto subiectus. extra de
 iure iurā. puenit. Et talis etiā p̄iuia²

Feudū.

īure quod habet in vasallū. et feudū trāsit ad superiorē. sō intelligas tas
mē ipso iure. sed p̄ finām. A. Idem in
sū. cō. dicta. q. lxxv. B.

R Quid si dñs moriēs plures filios
relinquit. nūqđ vasall⁹ iurabit si deli-
tate omnib⁹ p̄. fīm Host. sō puto
qm̄ vasall⁹ nō cogif p̄ vno feudo plu-
res h̄e dños maxime in comitatib⁹
ducatib⁹. marchionatib⁹. q̄ h̄ die di-
vidi nō p̄nt. A. Idē in sum. cō. eo. ti.
q. lxxvij. Vbi etiā addit. fīm Hostiē.
q̄ nec p̄t dñs sine voluntate vasalli
feudū alienare. Idē etiā in gñati ali-
enatione vasalli nō stinenf nisi hoc
noiatim dictu; sit. Et s̄bdit. Aliq tñ
voluit dicere q̄ cōli l̄ minori dño cō-
cedi possunt. B. Sed si vasall⁹ moriēs
plures filios reliqt; oēs dñt iurare si
delitatē si feudū in diuisu; h̄nt. Sed si
ex diuīsiōe totū feudū ad vñū puen-
tit ille solus iurabit. A. Idē in sum.
con. ti. j. ti. xv. q. lxvij. B.

R Vt̄ vasall⁹ possit feudū refutare.
p̄. fīm Host. p̄t. etiā sine voluntate dñm
a p̄t hoc nō tenebit seruire dño vñū
tñ nō dñ cū offendere. A. Idē in sū. cō.
eo. ti. q. lxvij. B. Quidā dicūt q̄ nō
p̄t cū refutare inuito dño vt. C. vt ac-
ti. a obli. l. sicut inicō. Primum; vide
veri⁹ si tpea loco debito sp̄udiet. als
stra. A. Dicūt fīm Host. formate habeſ
in ca. vno de vasallo q̄ tra. oſtituto;
lotharii feudū alienauerit. B.

R Vt̄ fili⁹ repudiās hereditatem pa-
tris possit retinē feudū p̄. fīm Host.
sō. sed aut totū debz retinē. aut totū
repudiare. nisi forte cū dñs tanqđ de-
nouo bñficio inuestigat agnatis cō-
sentiētib⁹. A. tūc em̄ bñ retinet feudū
sine aliq onere hereditario ut in tex-
tā allegato. vbi etiā idē si de agnatis
repudiātib⁹ hereditatē. qđ etiā nota-
tur in sū. cō. eo. ti. q. lxxix. Et dicūt ag-
nati q̄ p̄ virilem sexū descendūt Cog-
nati vero q̄ p̄ feminu; fīm Hug. B.
Agnati vero bñ p̄nt aliqđ feudū re-
tinere repudiata hereditate. vt in cō-
stitutōne fīderici. an agnat⁹l̄ fili⁹

Fides.

CXXI.

defuncti repudians hereditatē possit
feudū retinere. ca. si contigerit.

R Vt̄ feudū possit p̄ vasallū legari
ecclēsie. p̄. fīm Host. Si feudū fuit
de comituā dñm a ad temp⁹ datū: nō
potest legari nec etiā heres succedit.
sicut etiā ecclēsie nō p̄t legari si de na-
tuā feudi est q̄ vasall⁹ seruat in p̄p̄a
p̄sona. A. Et in tali nō succedit cleri-
cus etiā si fili⁹ sit fīm Hosti. a in sū.
cō. eo. ti. q. lxxij. Si vero sit patnū et
petuū tūc p̄t p̄ aīa legari. A si s̄ue
uit p̄ alii seruiri dca. q. lxxij. B. n̄ cō-
suetudo sp̄ugn; A. Idē dca. q. lxxij. B.

R Vt̄ ecclēsie possit recipiē p̄ign⁹
feudū qđ laic⁹ ab ea ten; ita q̄ nō cō-
putenf studi⁹ in sorte p̄. fīm Imo.
Dicūt qđā q̄ p̄t. dūmō. durāte pig-
nore nō recipiat seruitū feudi. quod
tunc solū verū est qñ ipfi fruct⁹ non
multū excedunt valore; seruit⁹ alio
quim esset tra mandatū de extra de
feudis. c. j. Vel dic fīm eundē q̄ tec de
cretalis a filiis loquiū qñ feudū illiz
cite a layco detineſ a recuperari nō p̄t
A. Con. Goff. licet aliq alt dixerint.
vt in sū. cō. eo. ti. q. xxxvij. B.

F Idē. Vt̄ oēs teneat h̄e fī-
de explicitā p̄. fīm Tho. ii. ii.
q. ii. Q̄ maiores ad quos p-
tinet aliq̄ erudire tenen⁹ habere ple-
mōrē noticiā de credēdis q̄ infelores
mibilomin⁹ tamē omnes tenen⁹ fidē
habere explicitā; de ministeriis xp̄i
p̄eapue quantū ad ea que cōmuni-
ter in ecclēsie solēm; anf a publice p-
ponūt. sicut de incarnatōe. passione
a huiusmodi. sed alias subtiles oſi-
verationes tenen⁹ aliq̄ magis ūl mi-
n⁹ explicitē cretere fīm q̄ oſpetit sta-
tua officio vniuersiusq̄.

R Vt̄ teneant om̄s explicitē credē
trinitatē. p̄. fīm Tho. vbi supra. Q̄
q̄ misterium xp̄i explicitē credi non
potest sine fide trinitatē. vt q̄ filius
de carnē affumpit a de sp̄u sancto cō-
cept⁹ fuit. iō p̄ temp⁹ grade tene⁹
q̄libet ad explicitē credendū misteri-
um trinitatis.

Vtq; confessio fidei sit necessaria ad salvacionem. Secundum Tho. ii. iij. q. iij. Cū si te in fide ptingeat ad perceptum affirmatis uero. i. o. nō semp nec in quolibet loco ē de necessitate salutis. Sed in aliquo loco a tēpe quā sc̄i aliquid interrogat⁹ de fide si tacet credere vlt̄ nō habere fidem vlt̄ q̄ fides nō ēēt vera vlt̄ alijs ppter ei⁹ taciturnitate auerteret⁹ a fide. Utq; cū in fidelib⁹ sit disputandū de fide habes. **I**nfidelis. **S**i. **iij.**

Filius Quadruplex est stat⁹ filior⁹. Alij em̄ sūt naturales a legitimis. ut q̄ de uxoris p̄ceptis. a de hīs h̄es. **L**egitim⁹. Alij natuāles tñ. ut filii scubie q̄ de soluta soluta q̄ uxoris ēē possit nasci. Alij sūt legitim⁹ tñ. ut adoptui. Alij spuri⁹ q̄ de adulstrio vlt̄ incestu. vlt̄ als p̄ leges dānato coitu nasci⁹. A. vlt̄ als vulgo sc̄pti q̄ p̄iem demonstrare nō p̄nt. **s**i de sta-bo-l-vulgo. Et p̄dicta etiā notat glo-in-e-tanta-ex qui s̄int le. Ponit q̄ in sū-cō-li-iij-tit. **xxvij-q.i.** **V**tq; filius familias pos sit facere elemosinā vide s. Eleosina iij. **Q**iij. Et vtq; p̄t aliqui mō de reb⁹ patr̄ acceper̄ vlt̄ expēdere h̄es. **P**eculiū. **A**pud quē s̄iti⁹ debet nutrit⁹ fēdū diuortio. **R**ecordm H̄ost. Si filius minor sit triennio regularē vlt̄ est q̄ d; ecē penes m̄rem si maior penes p̄em. Sed iudeo examinare d; apud quē amōdī more⁹. nec p̄ trienniū alendus est apud m̄rem etiā expens⁹ p̄is. A. Debet dicere. ut tñ p̄ trienniū apud m̄rem alend⁹ sit expens⁹ p̄is ut p; in sū-cō-li-iij-q-lx. vbi hec nōn. **C**o. ma. l. **A** immo poti⁹ diuortio facto. ap̄s quē liberi morai vlt̄ educari debe. l. j. Et ibidē in Auten. si pat̄. **S**i pat̄ cām diuorti⁹ p̄stiterit. apud m̄rem ad secūdas nuptias nō remētem liberi nutriā p̄is expens⁹. **S**icco eōn. apud p̄em m̄is locupletis expens⁹. si pat̄ min⁹ ydone⁹ sit. tūc em̄ apud matrē locuplete⁹ nutrian⁹ quē admodū filii locupletes cogūf m̄re⁹ egente atere. q̄ aut̄ de alenda matre

egente a filiis indigentib⁹ edictū est hoc q̄ in omnib⁹ ascendētib⁹ a descendētib⁹ plenis utriusq; nature p̄cipim⁹ obseruari. **S**i tñ alter iugū esset infidelis a puer in minori etate debet dari fidei. nō obstante q̄ indigeat matus obseq̄o. ut ponit Tho. in. iij. dist. **xxxix.**

Vtr̄ malitia parentis noceat filio a ecōuerso. **R**ecordm Ray. **N**ocet q̄ ad deū licet noceat inkb⁹ q̄ ad pena; tpalem. di. lvj. nūq̄ a c. nasci. vj. q̄. j. si q̄s. Et de hac materia h̄es. **P**ena. **vij.** Itē malitia pntū inducit p̄suptō; 3 filii. di. lvj. si gens aglōp̄ a ecōn malitia filij inducat c̄tra p̄ie;

An filij natuāles aliqui mō succedat patri. **R**ecordm Si p̄z habet filios alios legitimos vlt̄ nepotes: tūc licet ei dare vlt̄ relinquere naturalib⁹ corūq; m̄i vna; vnaā nō vltra vlt̄ soli scubine semiuncia a nō vltra. **C**o. natuālib⁹ li. matre. Si aut̄ nō habet alios filios legitime descendētes: sed habeat ascēdētibus reliquū inter naturales distribuere potest. q̄ si nec ascendētes nec descendētes habeat tunc licet ei instituere naturales in solidum heredes. **C**o. naturali li. Autem. licet Ab intestato vero quō naturales succedant vide. **S**uccessio. **Q**uenk. dñt q̄ naturales passi arbitrio boni viri c̄ si legitim⁹ extant et succedant. aut si p̄stat iugeviua alij sūt h̄edes a ip̄i idē p̄i si op̄sit. ut i. dcā. Autē. licet.

Quid de spuriis. **R**ecordm Spurij sc̄i q̄ ex damnato coitu sunt sūm leges. **A**vic; cum muliere quā quis nō possit habere in uxorem ratione consanguinitatis. affinitatis. religionis. vel alterius matrimonij. seu cum quis habet plures vlt̄ etiam duas scubinas simul. ut in dicta Auten. licet. **O**mni p̄suis beneficio excludunt. ut. **C**o. de naturali li. Autenti. licet. Sed tamen interest episcopi facere q̄ vterq; parentum talibus liberis necessaria sū ministret sūm q̄ sufficiat facultates

Fornicatio.

extra de eo qui duxit in ma-quā pol-
tū h̄et. Et in hoc miti agit ius cano-
nicus; q̄ ciuile de filiis ex adulterio.
vide s̄. adulteriū. Itē de h̄mōi. vi. T̄
illegitum. De filiis āt nutriendis et
alijs expositis. vide s̄. expositus. Filii
excludunt ab hereditate patris tribz
casibz. vt T̄ hereditas. q̄. iij. Cui parē
tis aditō em sc; fibera ul̄ seruile seq̄e
fili⁹ vide T̄ seruus. i. q̄. iij.

Flagella in quibus cōsistant
a quō sūnt satisfactioia habes
T̄ satisfactio. q̄. viij. Itē de h̄ijs
habes T̄ pena. i. q̄. v. .

Formica⁹ vide eē gen⁹ cuiusli-
bet illicti coit⁹ a tñ sp̄eakt in
telligif in r̄su solutay. Stupp⁹
x̄o est p̄rie illicta virginū defloratio
Adulteriū ē th̄ou atiem⁹. v̄xoris vi-
olatio. de q̄ etiā habes s̄. adulteriū.
et T̄ impedimentū. viij. q̄. iij. A. Poti⁹
vide. q̄. iij. B. et seq̄ntibz. Incest⁹ est
cōsanguinearū ul̄ affinitū abusus. ā
etiā sanctimoniatiū. Rapt⁹ est cum
puella violent et otra ei⁹ v̄l̄ parētū
volūtate educi. vt corrupta in v̄xore
habeat. xxxvij. q̄. i. q̄. i. ergo. A. Et
ibi de p̄dictis speciebz dicibz. B. vel eē
vt habeat in cōubinā. extra de rapto.
cū causa. vide de hoc T̄. rapto. iij. A.
Predicta posuit Rapt⁹ in ti. de rapto.
q̄. nota. a glo. e9 ibi q̄ etiā sup̄ verbo
in v̄xore. dicit q̄ raptus q̄ omittitur
si q̄s rapiat ut etiā semel abutak mu-
tiera remittēt vt. xxxvij. q̄. i. q̄. ex hac
Et dicit remittēt. q̄ si ipsa cōfidente.
nō esset rapt⁹. sed stup⁹ vel simpler
fornicatio. Si x̄o otra voluntate pa-
rentū rapere vt esset v̄xor vel concu-
bina esset raptus. t̄cet rapt⁹ consen-
sisset. B. Preter hos omnes est pec-
catum contra naturā. A. Et de isto tā-
git Th̄o. sc̄a sebe questi. clvij. ar. xj.
B. Et de grauitate ciuilibet dictoriū
habes T̄ luxuria. q̄. i. Addunt quidā
facilegium. de quo similitor T̄ luxur-
ia. q̄. i. A. De isto facilegium Th̄o. loq-
tur. ii. iij. q̄. clvij. ar. x. vbi dicit q̄ ma-
nifestū est q̄ etiā luxuria f̄m q̄ vio-

CXXij.

lat aliquid ad siniū cultū p̄tinens.
p̄tinet ad sp̄ciē facilegij. ex q̄ dicto
colligit q̄ hoc facilegium omittit re-
spectu loci et psone ad q̄s etiā facit.
xvij. q̄. iij. si q̄s inuenit⁹ et q̄s notat
glo. de pe. dist. v. consideret. B.

TSimplex forniciatio in clericis pub-
lice tenente cōubinā inducit depositi
onē dico si amonitus nolit se corrige-
re. Nam talis primo q̄dem momit⁹
debet suspendi a b̄nificijs. et si se non
correxerit debz p̄petuo ab eis remoue-
ti. siue sit in sacris. extra de cōha-de-
a mu-sicut. siue nō in sacris vt ibitez
in. c. si āt clericis. A. Et ibi vide innui
q̄ ad predicta reqractrina admoniz-
tio. B. q̄ si tale crīmē sit notoriū: fu-
spensus est ipso iure. vt dictū est fu-
pria. clericis. iij. q̄. iij. Si x̄o sit publicū
ex fama tñ ita q̄ merito talis habe-
at suspicio q̄ scandalum generet si
nō appareat accusator. erit purgatio
indicanda in q̄ si defecerit aut se pur-
gare noluerit. canonice puniet. extē
de cōha-de. a mu-tua. Et talis interi
nō debz in officijs entitai. Utq̄ autē fit
audiēda missa ul̄ officiū clericis formi-
catoris tenēdū est q̄s s̄. s̄. clericis.
iij. q̄. iij. A. Et ibi lati⁹ de b̄ in additō
B. Et T̄ ordinatus. i. q̄. iij.

TQue pena clericis in sacro ordine q̄
aliquā ducit in v̄xore. B. Debz p̄ua-
ti ordine a b̄nificio ecclastico. a muti-
er si erat libera debz redigi in seruitu-
tē eccl. di. xxxij. eos q̄. si ancilla b̄. v̄d
di. dis. lxxxi. q̄dam clericis et filiis inde-
nati redigunt in seruitutē ecclesi. xv.
q̄. vlt. c. multe Itē talis clericus est
excommunicat⁹ ipso facto vt supra. ex
communicat⁹. i. q̄. iij. ver. viij. Et nota
q̄ q̄i clericus in sacris sepatur ab ea
quā duxit in v̄xore. debz eam abiura-
re sc; q̄ decetero non accedat ad eam
nec cōmedet nec bibet cū illa nec in ea
bō domo manebit. nec in alio loco ni-
fitā publico q̄ mala suspicio eē non
possit nec loq̄ cum ea nisi coram p̄do
neis testibus a certa necessitate. A. a
in eccllesia vel in alio publico loco vt
q̄. iij.

in sum. cō. li. iij. ti. xxx. q. xiij. ubi hec
notā fīm Rāi. B. xix. q. vi. ab isto
die. ex q. cle. vt. vō. ex līrān tñ si dicit
tēf suspect⁹ q. forsitan iurāntū non
seruaret nō deb⁹ erigi. sed p. finā; int̄
dicti v̄l suspēctis v̄l alioꝝ hm̄i est
spēcend⁹. ex de cōba. de. a mu. des-
icos. A. Idē in dicta. q. xiij. in sum-
cō. fīm Rāy. et lōHosti. q. etiā addit q.
nō est aliqd in iūgendū alicui p. iūā
mentū de cui⁹ trāsgressione neverific⁹
mef. Ibi etiā sī fīm Rāy. q. si ducta
eēt ancillā filij sui puuli n̄ vēderet
sed detudoref in mōsteo ne ppter ei⁹
absentiā filij ei⁹ pereant. dist. xxiiij.
fraternitatis. b̄lungēs. Vel intelliz-
ge illud. c. q. nō straxit cū ea mūmo
maliter. B. De materia fornicatōis
plurima habes. f̄ Luxuria.

Fraus et dolus alicui p̄ocina
ri nō vñt. xix. q. i. dictū. ex de-
rescrip. ex tenore f̄raus fit le-
gi quando q̄s alicui p̄hibet vnavia
vult sibi licere p. alia viā. extra de p̄
uile. q̄nto. i. de. ces. p̄ben. c̄stitut⁹. A.
vt cum q̄s saluus verb⁹ legis finām
eius circāuenit. ff. de legi. l. atra legē
a dicto. c. q̄nto. B. Ad fraude; p̄tne
p̄nt q̄ hñk. f̄. Dolus a s̄. Astutia-

Frigiditas quō impedit mas-
timoniū vite. f̄ Impedimen-
tum. xv. quasi p. totū.
Vnus. De expenk funeris. f̄
Hereditas. q. vij. a. f̄. Sepultu-
ra. j. q. vij. et f̄. Restitutō. ii. q.
v. Itē de iniuriantib⁹ funeri v̄l mor-
bundo. f̄. Sepultura. j. q. vij.

Fmobilita corporalis fraudulo-
sa inuitō dñō lucifaciēdi gra-
tia sive ip̄i⁹ rei sive etiā v̄sus posselli-
oni sive. ut. ff. co. l. j. A. Ista sicut diffi-
nitio Rāy. q. a ponit in sum. cō. li. iij.
ti. vij. q. i. B. Contractio ponit in pre-
dicta diffinitione. q. sine ea non est
verbū. A. Facit. ff. co. l. j. q. j. B. tñ p̄
solam voluntatē erit transgressio al-
teri⁹ p̄cepti. sc; illi⁹ s̄. o. capisces r̄

primi tui. Rei alienē ponit in diffini-
tione q. in reppria nō omitti furtum
Intellige nisi alius habeat in re illa
aliq⁹ iūs. puta ille cui res cāt pigno-
les expensas. ut p. in iurib⁹. Alle
rem in principio. A. Immo potius m
si. B. Idē Tlo. iij. iij. q. lxxij. Mobilita
et corporalis didic. q. in reb⁹ immobi-
libus ut in agro v̄l in incorpabil⁹ ut
sunt actiōes a seruitutes nō omittit
furtū eo q. talia nō p̄nt cōtractari. A.
ff. co. l. vix. j. ffraudulosa dic̄. q̄
si aliq⁹ credebat rē cē sūā q. non erat
v̄l si erat sua credebat q. etiā ab eo q̄
habebat ibi iūs posset accipe nō con-
mittit furtū. h̄c als teneat. A. vici
q. p̄dit iūs q̄s habebat in ro a si nō
restitutō; via insup ad extimatōe;
illi⁹ ex eo q̄ volunt iūs sibi facere ut i
textu. de q̄ statim. B. Insti. de vi bo-
rapto. q̄. q̄ tñ et. q̄. se. Inuitō dñō qz
si credid vñm p̄missūa subest iusta
cā credebi nō teneat. Sec⁹ si nō subest
ff. co. si is q̄ rem. A. In dubio em p̄
sumi⁹ dñs inuit⁹ ff. co. l. q̄ vas. q̄. re-
dat rem auferri. q̄nis nō cōtradicat
ff. co. l. penk. A. Ibi videb⁹ colligi q̄
cundie nō stradixit. als nō stradicē
do cū potuerit. videb⁹ assentire. ar. c. er-
ror. lxxij. di. a. c. consentire. B. Si at
min⁹ vult. furtū quidē facit q̄tu; ad
intentionē. sed nō teneat ad restitutō
te sibi sua voluntate ff. co. inter oēs
A. de furtis ut p̄suadens seruo ut tol-
lat rem a dñō et seruus tollit eam do-
ciavit. teneat furtia serui corrupti. B.
Lucifaciēdi gratia. q. si q̄s alienā
libidinis nō omittit furtum ff. co. dē
verū. A. Scđo als incipit certum. B.

*Ipsius rei usus possessionis vero quod non
solus omittit furtum quod rei dominium vult sibi
tacari sed etiam quod vult in re ipsa tacita
re usum a possessionem dividere quod sacra
ff. eo qui iumenta.*

¶ Quot sunt species furtive. Due-
rā atiud est manifestū scz illud cū
q̄ sur dep̄hendit prius q̄ veniat ad los-
cū destinatū A. siue dep̄hendat ab eo
cui⁹ res est siue ab alio ff. eo. l. iij. B.
Aliud nō manifestū cū q̄ sur nō dep̄
hendit ff. eo. l. iij. et. iij. Itē nota q̄ q̄
dā remanent in noīe griali. q̄dam in
spēati. veluti sacilegū q̄ est furtū
rei sacre. A. seu etiā nō sacre. sed de lo-
co sacro siue etiā de ecclēsia. vt in. c.
qd ergo de q̄. B. Peculat⁹ q̄ est sur-
tū de rep̄uplica. xxij. q̄. iij. qd ergo
Abigeat⁹ qñ q̄s dispergit gregēa in
de surak. A. ff. de abigeis. l. i. q̄. j. B.
Plagium q̄ dic̄t furtū h̄ois scilz qñ
scient q̄s libez h̄oīem vendit p̄ emit
ff. de plagiis. l. i. a. iij. Et eodē modo
si alienū seruū solidauerit uſ aspor-
tauerit. A. r. ad alia; regionē furtive
duxerit. C. de plag. l. i. a. notas in sū-
con. li. iij. titu. vi. q̄. iij. B.

Que pena furtive. Pena furtiva
tias fm q varie de ipso agit sra; si
agaf criminale id est ad penam crimi-
nis no est ppter hoc fur suspeditus aut
demembratus sed alt punitus videlicet vt
fustigatus us exuletus ut alio modo prout
iudicata videbitur a s in simplicia fure se
q occulte a fine armis delinqut. C. eo.
Autem sed nouo iure. A. S. sed die in
multis locis etiam simplex fur suspen-
dit de cunctudine fm glo-rap-a dicit
Vl-q hanc cunctudinem facit rationabile
necessitas pacis causa freqns incorrigi-
bilitas expta huius malicie hominum vt i
su. co. eo. ti. q. iij. B. Si at plus est q
fur. qz cuius armis vel etiam sine armis
violent aggressus in domibus us in iti-
nere us in mari tunc actus pcedet etra
eu. ff. de pe. l. capitalium. Et crassatores
et famulos. Ita si quis palam surripca
est famosus Omnes enim tales fures su-
speduntur. A. dicto. Et famulos. vbi e

Si q̄ dñt suspendi in loco delicti. S.
Qd si nō ē famosus pum² eadē pena
de q̄ si s̄-raptor-i. q̄. Quidā etiā ta
tiū fīm leges qnq̄ h̄cito absq̄ iudice
occidūt vt s̄-homicidiu; -i. q̄. q̄ de
homici. si pfodiēs Si vō agat ciuiliter
pena furti manifesti est q̄druptum
nō manifesti: est duplū. A. vt in In
sti.-do obli.-q̄ ex delic.-nas.-q̄ pena. Et
ibid. q̄. si. p; q̄ istud duplū seu q̄dru
plū exigit ultra rē s̄blata. Et hec pe
na pot̄ peti etiā p̄iamū vt in Insti
de p̄e. a tēpali ac. q̄. furti. Et si egit
aliquis criminaliter. potēt iterq̄ agere
ciuita. et cōuerso. C. q̄ndo cui. acti. p̄
iu. crimi. l. vnicia. et ff. l. fi. Et hoc in
tollige in foro stentioso. s̄ in foro cō
scientie q̄ndo q̄s sine lice vult restitu
ere sufficiat ēstituere simplū cū om̄i dā
no fīm tho. et Al. Idē in cō. v. cā. q. iij
q̄ si fuerit facta idēnatio i foro p̄ma
ti nō dē² pena vt no-glo. i. c. statnitas
p̄j. q. iij. S. Et q̄dē p̄la h̄es s̄-circa re
stitutō. restitutio. p̄ totū. Idē sp̄cas
tik de pena s̄-restitutio. iij. q̄. fi.

Vtr in re pua omittat furtū sicut
in magna. **S**ic. qd in furto nō qd
ablatū est: h mēs furātis attendit-
xiij. qd. c. vlti. Et h intelligēdū ē-
qndo vobitas est talis qd ec maiora
sbraheret. vel qndo ex ablatō pue-
rei dñs intelligē grauari. A. p oppo-
sitā volūtati. qd ei n placit. vt cōstat
ex bīs que sequūf. **D** Nā sicut dicit
Tho. ij. n. questio. lxv. Si aliq fur-
tiue res minimas accipiat per quas
homo nō reputet sibi nocūmū infer-
ri. a ille qui accipit possit presumere
nō esse stravoluntatem domini: exca-
satur. aliter furtū est semp peccatum
mortale. qd est stra dilectōnem px
mi cui infert nocūmentū vn et in tali
bus minimis si habeat qd animū fu-
rādi et inferendi nocūmentū pximo
est pēnī mōile vt **T**ho. ibidē dicit. A
vnde et furtū; cōmitti potest in vna
gallina. vt in Insti. de rerum diui. qd
gallinaz. vbi etiā dicit glo. qd omittit
tit in uno ouo. Sed a si putet quis

CXXC*mij.*

etiam cum voluntate domini redipe ista minima et postea stat sibi de stravia voluntate restituat quod accepit a penitentia excusa: alio non ut in cetero pectus de re iudicari videtur.

TQuicquid utrumque re apud eum deposita
vel re ei summodat ad aliud usus vel utrumque
pignore furtum summittit. ut dictum est sed
depositum. Et vi. a sed. Commodatum. Et iiii.
et pignus. Et viii.

¶ Quid si mulier fecit furtū sive a
māoniū sive p̄g a vir p̄cipāuit. aut
vir fecit et vxor p̄cipāuit. nūqđ h̄
coabitvrori de rebz cōibz satissfacē. **R^o**
Fm **Wl.** Vbi de sive tudine regiomis
vir a vxor cōicant sibi credita a debi-
ta ex stractu v̄l maleficio si res furti-
ua adhuc existit in eorū p̄tāte vxor
p̄t illā restituere etiā stradicēte ma-
rito. **A.** **J8** ec̄ cēt int̄ eos si nō foret ta-
lis cōmumio. **Sā** qūcq̄ habeat rō fur-
tiā debz illā dño restituō. **C.** eo. in cī-
uilem. **Si** aut̄ sūpta est p̄tvxor si
exp̄sse vir nō cōtradicat negotia ma-
riti gerēdo a se liberādo extimatōem
restituō de cōibz lōmis. p̄hibēte aut̄
marito nō credo q̄ deat facere hmōi
restituōem cū nō habz administratō;
renū. sed maritus. Si tñ restitueret de
lōmis cōmumbz bona fide nō credo q̄
cēt ei iniūgēda p̄mīa q̄ p̄ mortali. **A.**
aut q̄ peccaret mōrēt si hoc fiat latēt
a fine alioz scādalo cū hic n̄ sit frau-
dulenta stractio. nec aio lucrādi fm
eu. **Wl.** ut in sū. cō. li. ii. tit. vi. q. xii.

Contra quē daf actio furti ff. fīm
Hos. Cōtra furē etiā si impubes fit-
dūmō fit dol capax ff. e. l. ipuberē.
Pat etiā agit iñ filiū suū si peculiū
castrēse habeat als nō eet iudicū in-
ter eos ff. eo. l. ne cū filio Eōtē modo
aget fili⁹ si pat ei aliqd surripiat de
peculio castrēsi. A ff. facit ff. eo. Si q̄s
vrox. f. sed a fili⁹. D. Itē vir atra vro-
re v̄l ecouerso: nō agit furti mūonio
stante sed daf actio in factū. sed q̄ ei
op̄ tulerit furti tene⁹ ff. eo. si q̄s vro-
ri. a. C. rex amotar. l. n. Itē daf actō
furti atra eū q̄ debit op̄ v̄l. s̄filiū ei q̄

furtū.

furtū fecit ff. e. si es q. q. si tū. A. V. Hoc
verū si furtū securū sit. ut in sū. cō. e. t.
q. x. v. B. Et tā ipse q̄ etiā q̄ recepta
uit ad restitutōe; tenet. ut q̄. R. estis
tutio. iij. q. ij. 8z. A. Et ibi p; q̄ qd̄
etū est de 2filio obtinet etiā qñ ex eo
visite dānū securū est. B. Vtq̄ peccet
q̄ re suā apud aliū depositā v̄l etiā;
iniuste detentā; furtim accipit. reque
supra. D. depositū. q. vlti.

Quid si q̄s furaf ppter n̄citatē fa
mis v̄l̄ fūgoris. S̄e. Si ē extrema ne
cessitas nō peccat. sed v̄tū iure suo de
ose. d. v. discipulos. vñ p̄t oculū s̄b
trahere. ut dicit Tlo. ij. ij. q. lxvi. nō
tm̄ p̄ se. sed etiā p̄ alio. S̄ā in tali ca
su om̄ia sūt om̄nia. dis. xlviij. si c̄ bñ
q̄ si nō sit extrema n̄citas; peccat q̄
dem. S̄ ppter n̄citatē attenuat p̄ctm̄.
Et in tali casu intelligif p̄m̄a q̄ im
ponit. c̄ de fur. si q̄s p̄ n̄citatē. A
Ijd̄ in sū. cō. eo. ti. q. viii. fm̄ Ray. et
Tlo. adūtendū tñ q̄ licet furans in
extrema n̄citatē nō peccet. si tñ deue
niat postea ad facultatē; puto q̄ ob
ligat ad restitutō; sicut a q̄ cessit boz
mis. C̄ de bñs q̄ p̄nt ce. boz. l. i. ita
tñ q̄ nō tenet' n̄ inq̄ntū facere p̄t ff
de cessi. bo. l. i. ij. Et in hoc v̄l̄ s̄ti casu
intelligif facere posse deducto ne ege
at ff. de re. iudi. m̄. dēnato. Aliq̄ tñ
dicit q̄ furanti etiā in extrema n̄cita
tate si rē nō restituat debz impōni q̄
peniteat p̄ tres ebdomadas dicto. c
si q̄s p̄ n̄citatē. Sed illud. c. nō intel
ligit in extrema n̄citatē fm̄ Tlo. ij.
ij. q. lxvi. ar. viii. et fm̄ ray. in titu. de
furtis. S̄. Itē q̄d si aliq̄s furaf. a fm̄
Imo. a glo. in dicto. c. si q̄s a sup̄a
patuit. S; inq̄ntū dicit ibi glo. q̄ in
telligit in n̄citatē nō magna debz in
telligi respectu n̄citatatis extreme sed
bñ als magna. q̄ ut ibi p̄; fur nō co
git p̄scise restituē. sed v̄l̄ p̄m̄am age
re v̄l̄ restituē vñ dicit ibi. Si reddide
rit nō cogat ieiunare q̄d nō c̄cederet
p̄ n̄citatē pua. als null⁹ cogere mē
dicare S; a iste si deueniat ad faculta
tē tenet p̄scise restituere. sicut a de fu

rante i extrema nūcitate dictū est. Et simile si fuerit suātū exūti in tāta ne cōfūtate sicut ipse q̄ in pari cā poti oꝝ d; esse aditio possidētis. ff. de cōdī ob-tur-cām-l-si ob turpē. & porro. et maxime dñm. Als furans in nūcitate etiā nō extremasē magna nō cogitur p̄cīle restituē dicto. c. si q̄s. Et q̄ nō est dēminatū quāt̄ intelligat il la nūcitas magna relinq̄f arbitrio bō mī iudicis. c̄j de offi-dele-de cā. B. De restituōe facēda. vi. & restituōp totū. Quid si q̄s fuēt xpianos detētos a paganiis ut eos libēt. R. fm ray. a hosti. Si est t̄ps guerre in nullo te nef. xxij. q. ij. dñs. a. q. viij. ut pridē. Si wō est t̄ps treuge tene*z*ip̄i pagāo restituē non hominē. ppter pialū aīe sed extimationē. Sile a tene*z*ip̄i pagāo ablati*z*. ar. xij. q. j. nōl. Al. Hoc etiā casu dicit Ray. Credo ipsū furantem nullo mō peccasse quāt̄ ad hominem quē furatū est si rectam habuit intētionē. ymmo poti⁹ meruisse dūmodo als satissfaciat. ut in sū. co. ti. q. ix. Ego vero puto q̄ etiā ad nullam satissfactionē tene*z*ip̄i q̄n pagan⁹ xp̄pi anū iniuste detinebat. q̄s est reuelare ut in rubrica. L-ne xpianum mancipiū h̄eticus v̄l pagan⁹ v̄l iudeus habeat v̄l possideat. ut in l. vna ibi posita. a. liij. di. mācapia. B. Si tñ pa gami opulerant cū ad circumcisōem v̄l ydolatriā v̄l alioꝝ mortale p̄cēm tūc ille penitus liber fact⁹ est a sic furās cū nō peccat sed meref. ar. d. liij nulla. A. Idē in dicta. q. ix. B. Nunqđ xpiano q̄ detinefa sarace no ticeat furari eisē fm host. Si iste xpian⁹ dū cēt treuga fāgeret eam a sic erat in culpa a fuit captus. nec ei imminet pīculū nūcitatū nō ticeat furari. sed tene*z* ad restitutōem. Nā tālis iniuste detinebat. A. sed nō p̄ seruo ut; ex dictis supra. & primo. B. Si at iniuste detinebat. ut q̄ tempore belli captus est v̄l immineat necessitas nō tene*z* ad restitutōem. A. cū talem tene*z* saracen⁹ pascere. ut in sū. co.

eo. titu. q. xi. B. Vt̄ ticeat furari ab v̄furatio ut elemosina detur habes ē Elemosina. j. q. ix.

Gloria vana. Ut̄ appeti tūs iānis glorie fit mor tale p̄ctm. R. fm Tho. ij. ij. q. exxij. P̄t eē mōile duplē. Primo mō ratōe materie. puta cū aliqđ gloriaf de ali q̄ falso q̄d atrariaf Sime reverētie. A. sciat ezech. xxvij. 3 principē tiri dicā. Eleuatū est cor tuūa vixisti deus ego sum. B. v̄l cū q̄s bōnū tpale de quo gloriaf prefert deo. Al. Hoc aut̄ fit cū circa illud plus attēdit q̄ erga deum v̄l bōna. q̄s illud dicā q̄s p̄ferre circa q̄s plus laborat ut b̄z p̄ Greg. xlviij. di. ōes. B. seu cum q̄s prefert testio mū hominū testimoniū dei. A. vides tīc. cū q̄s verecundaf cōfiteri seu seq̄ q̄s de p̄ sacram scripturā do cōpter cōtrariaf opinionem hominū. Cōtra q̄s dicā Luce. ix. Qui me erubuerit a sermones meos hūc fili⁹ hominis erubescet cū venerit in maiestate sua a patris. a sanctoꝝ angeloz. B. Secundo modo ex pte ipius gloriantis q̄ intentōem suā refert ad gloriā tā q̄ ad ultimū finem. ad quē ordinat etiam virtutis opera. p̄ quo nō pretermittit etiam que sūt cōsi deūlūis ergo modis est mortale. aliter nō. A. Obscurum est hoc. Ad cui⁹ intelligētiam sciendū q̄ sub generali diffini tiōe potest dic q̄ vana gloria est in utilis delectatio. Vanū em̄ idē est q̄s inutile. j. Reg. xij. ibi. Nō lote declina re post va. tē. Et gloriari sepe capi⁹ in scriptura p̄ delectari. Itere. ix. ibi. Nō gloriſ sapiēs. tē. Et ad Galavlti. Mibi at absit gloriari n̄ in cru ce tē. Et ista inutilis delectatio ali q̄ido est simplex a aliquā nō simplex. Simplex est q̄n vñit sū appetitu bonoris. Et b̄z casu aut talis delectatio est sup eo q̄s est mōile a nō. Primo casu absq̄ dubio est p̄ctm mōile q̄ cōsensus non solum in actū mōritis sed etiam in solam delectationem est